

Business Debate on TV	
Thursday:	19:15 new 22:30
Saturday:	8:15 15:15 18:15
Tuesday:	10:15 21:00 night repeat

“ဒီဗီဘီ စီးပွားရေးဒီဘိတ်” အချေအတင် ဆွေးနွေးပွဲ အစီအစဉ်ကို ဒီဗီဘီ သတင်းဌာနက စနေနေ့တိုင်း ရိုက်ကူးပြီး ဒီဗီဘီရုပ်သံလိုင်းမှာ အထက်ပါ အစီအစဉ်အတိုင်း ထုတ်လွှင့် တင်ဆက်ပါတယ်။

ဒီတပတ် ဆွေးနွေးပွဲအတွက် မေးခွန်းကတော့
 “အကျင့်ပျက်ခြစားမှုကို ဘယ်လိုတိုက်ဖျက်မလဲ?”
 ဖြစ်ပါတယ်။

အမှတ် - ၄၅၄၊ ဂုလွာ၊
ကုန်သည်လမ်းနှင့် ဗိုလ်ကလေးဈေးလမ်းထောင့်၊
ဗိုလ်တထောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။

မှတ်ချက်ပေးလိုတာ၊ အကြံပေးလိုတာ၊ မေးမြန်းလိုတာရှိပါက ရုံးချိန်အတွင်း
 ဖုန်းနံပါတ် **+၉၅၉၄၅၉၀၆၅၉၄၀** နဲ့ debate@dvb.no
 ကိုဆက်သွယ်မေးမြန်းနိုင်ပါတယ်။

အကျင့်ပျက်ခြစားမှုကို ဘယ်လိုတိုက်ဖျက်မလဲ

အန်အယ်လ်ဒီ အစိုးရသစ်အနေနဲ့ တာဝန်တွေလက်ခံယူပြီး လပိုင်းအတွင်းမှာပဲ အဂတိလိုက်စားမှု တိုက်ဖျက်ရေးနဲ့ ပတ်သက်လို့ ကြေညာချက်တစ်စောင်ထုတ်ပြန်ခဲ့ရပါတယ်။ မီဒီယာကုမ္ပဏီကြီးတစ်ခုက အရေးကြီးပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ရဲ့ ပီအေကို ငွေသိန်းငါးဆယ် ပေးတာနဲ့ ပတ်သက်ပါတယ်။ ဒါဟာ မြန်မာပြည်မှာ ဆယ်စုနှစ်ပေါင်းများစွာ အမြစ်တွယ်လာတဲ့ နိုင်ငံတော် အဆင့် လာဘ်ပေးလာဘယ့် ဝေလေ့ကို မီးမောင်းထိုးပြလိုက်တာလည်း ဖြစ်ပါတယ်။

အန်အယ်လ်ဒီ အစိုးရဟာ အဂတိကင်းတဲ့ အစိုးရ ဖြစ်အောင် ကြိုးစားနေပေမယ့် လက်တွေ့မှာ အခက်အခဲတွေ ရင်ဆိုင်နေရတဲ့အကြောင်း နိုင်ငံတော် အတိုင်ပင်ခံ ပုဂ္ဂိုလ် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က ပြီးခဲ့တဲ့ ဇွန်လ ၁၀ ရက်နေ့က ဝန်ခံပြောဆိုခဲ့ပါတယ်။ “စိန်ခေါ်မှုတွေအနက် အဓိက အကျဆုံးကတော့ အဂတိလိုက်စားမှုပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီကိစ္စဟာ ပြဿနာ တစ်ခုအဖြစ် တည်ရှိနေသေးတာကတော့ ယုံမှားသံသယ မရှိနိုင်ပါဘူး။” လို့ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က ပြောပါတယ်။

ကမ္ဘာ့နိုင်ငံတွေရဲ့ အကျင့်ပျက် ခြစားမှုတွေကို သုတေသနပြုလုပ်တဲ့ Transparency International အဖွဲ့ရဲ့ ၂၀၁၆ စစ်တမ်းသစ်မှာ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ အဂတိလိုက်စားမှု အခြေအနေက ကမ္ဘာ့နိုင်ငံပေါင်း ၁၇၅ နိုင်ငံထဲ အဆင့် ၁၃၆ မှာ ရှိနေတာ ဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံနဲ့ အဂတိလိုက်စားမှုအဆင့်တူ နိုင်ငံတွေကတော့ ဒီမိုကရက်တစ်ကွန်ဂိုနိုင်ငံနဲ့ ချန်နိုင်ငံတို့ ဖြစ်ကြပါတယ်။ အဂတိ လိုက်စားမှု အနည်းဆုံးနိုင်ငံထဲမှာ မြန်မာရဲ့ အာဆီယံ မိတ်ဆွေ စင်ကာပူနိုင်ငံလည်း ပါဝင်ပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံမှာ အဂတိလိုက်စားမှု တိုက်ဖျက်ရေးကို ဒီမိုကရေစီအသွင်ကူးပြောင်းရေးနဲ့ အတူဆောင်ရွက်ဖို့ ကြိုးစားတာတွေရပါတယ်။ အဂတိလိုက်စားမှု တိုက်ဖျက်ရေး ဥပဒေကို ၂၀၁၃ မှာဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး၊ အဂတိလိုက်စားမှု တိုက်ဖျက်ရေးကော်မရှင်ကို ၂၀၁၄ မတ်လမှာ စဖွဲ့ခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကော်မရှင်ဟာ အကျင့်ပျက်ခြစားမှုတွေကို ပြတ်ပြတ်သားသား ဖော်ထုတ်အရေးယူတာ နည်းပါးပါတယ်။

အဂတိလိုက်စားတာတွေကို ထိထိရောက်ရောက် တိုက်ဖျက်နိုင်ဖို့အတွက် ဥပဒေ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းမှာ အားနည်းချက်တွေ ရှိနေသေးတယ်လို့ အဂတိလိုက်စားမှု တိုက်ဖျက်ရေး ကော်မရှင်ဥက္ကဋ္ဌ ဦးမြဝင်းက ၂၀၁၅ နိုဝင်ဘာလအတွင်းက ပြည်သူ့လွှတ်တော်မှာ ပြောကြားခဲ့ပါတယ်။

အဂတိလိုက်စားမှု အဆိုးဆုံးသရာမှာ တစ်လည်လည်ဖြစ်ရတဲ့ အကြောင်းနဲ့ ပတ်သက်လို့ တရားလွှတ်တော်ရှေ့နေ ဦးရောဘတ်စန်းအောင်က “တိုင်တန်းတဲ့ တိုင်ကြားချက်တွေမှာ ထိထိရောက်ရောက် အရေးယူ ဆောင်ရွက်ပေးမှု မရှိတာတွေ၊ တိုင်ကြားတဲ့လူတွေကို လက်တုံ့ပြန်နှုတ်ပိတ်ပြီးတော့ တရားစွဲဆိုမှုတွေကို ပြုလုပ်နေတဲ့အတွက် နောက်ထပ်တိုင်မယ့်သူတွေက ကြောက်ရွံ့သွားတော့ ဒီအဂတိ လိုက်စားမှုသံသရာကို ဆုံးအောင်မလုပ်နိုင်ဘူး ဖြစ်နေတာ။” လို့ ထောက်ပြပါတယ်။

အန်အယ်ဒီအစိုးရလက်ထက်မှာ အများသိတဲ့ ကိစ္စတစ်ခုကတော့ အရင်မကွေးတိုင်းဒေသကြီး အစိုးရလက်ထက်မှာ စာရင်းပျောက်နေတဲ့ မကွေးတိုင်း ရေနံလက်ယက်တွင်းတွေက ရရှိတဲ့ ကျပ်သိန်းပေါင်း သုံးသောင်းကျော်ကို ဖော်ထုတ်တောင်းယူနိုင်တာ ဖြစ်ပါတယ်။ တခြားပြည်နယ်နဲ့ တိုင်းတချို့မှာလည်း ဒီလိုအငြင်းပွားဖွယ်ရာ ငွေကြေးအရပ်တော်ပုံတွေ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပေမယ့် မကွေးတိုင်းမှာလိုမျိုး ပြန်လည်ပေးသွင်းတဲ့ အဆင့်ထိ ရောက်မလာပါဘူး။

စီးပွားရေး လောကကို ကြည့်ရင်လည်း အကျင့်ပျက်ခြစားမှုတွေက ပုံစံအမျိုးမျိုးနဲ့ ရှိပါတယ်။ ဥပမာ အားနည်းတဲ့ ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေတွေ၊ ရှုပ်ထွေးပြီး ပွင့်လင်းမှု အားနည်းတဲ့ လိုင်စင်စနစ်တွေဟာ စီးပွားရေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနဲ့ ကုန်သွယ်ရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုတို့အတွက် အဟန့်အတားတွေ ဖြစ်နေတုန်းပါပဲ။

ကုလသမဂ္ဂရဲ့ ၂၀၁၄ စစ်တမ်းတစ်ခုအရ မြန်မာပြည်မှာ စစ်အုပ်ချုပ်ရေးခေတ်အလွန် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုတွေဆောင်ရွက်နေပေမယ့် အကျင့်ပျက်ခြစားမှုတွေဟာ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းရှင်တွေအတွက်

စစ်တမ်းအတွက် မေးမြန်းခဲ့တဲ့ ကုမ္ပဏီတွေထဲက ၆၀ ရာခိုင်နှုန်းက မှတ်ပုံတင်ဖို့၊ လိုင်စင်ရဖို့၊ ဒါမှမဟုတ် ခွင့်ပြုချက်အရ လာဘ်ထိုးရတယ်လို့ ဆိုကြပါတယ်။ ဒီလို လာဘ်ထိုးခဲ့တဲ့ ကုမ္ပဏီတွေထဲက တဝက်က ဒေါ်လာ ၅၀၀ အထက်ပေးရပြီး၊ ကုမ္ပဏီတစ်ဒီဇင်လောက်က ဒေါ်လာတစ်သောင်းလောက်ထိ လာဘ်ထိုးရတယ်လို့ဆိုပါတယ်။

အစိုးရဌာနအဆင့်ဆင့်မှာ ဝေစားမှုစား လာဘ်ပေးလာဘယ့်ယူမှုတွေ မပျောက်နိုင်တဲ့ အဓိက အကြောင်းတစ်ခုက ဝန်ထမ်းတွေရဲ့ လစာနည်းပါတာကို ထောက်ပြတာတွေ ရှိပါတယ်။ တိုင်းပြည်စီးပွားရေးကနေေးကွေး၊ ငွေကြေးဖောင်းပွမှုနဲ့ အထွေထွေဈေးနှုန်းတွေ မြင့်မားနေတဲ့ ဒီနှစ်တွေအတွင်း လစာနည်းပါးတဲ့ အောက်ခြေဝန်ထမ်းတွေ အပိုငွေရှာနေတဲ့ ပြဿနာကို အန်အယ်ဒီအစိုးရ လက်ထက်မှာ ဖြေရှင်းနိုင်မလားဆိုတာက ကြီးမားတဲ့ မေးခွန်း ဖြစ်နေဆဲပါ။

မနှစ် ဒီဇင်ဘာလအတွင်းက စင်ကာပူနိုင်ငံရဲ့ အကျင့်ပျက်ခြစားမှု တိုက်ဖျက်ရေး နည်းနာတွေ လေ့လာခဲ့တဲ့ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က သူ့အစိုးရလက်ထက်မှာ အဂတိလိုက်စားမှု တိုက်ဖျက်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်နေတဲ့ နည်းလမ်းတချို့နဲ့ပတ်သက်လို့ “ကိုယ်ကျင့်တရား ကောင်းမွန်ရေးနဲ့ အဂတိလိုက်စားမှု တိုက်ဖျက်ရေးအတွက် လေ့ကျင့်သင်ကြားမှုများပေးဖို့၊ တိုင်ကြားရေးနဲ့ ဖော်ထုတ်ရေး ဆိုင်ရာယန္တရား ထိရောက်မှုရှိဖို့၊ အဆင့်မြင့် ရာထူးရာခံ ရှိသူတွေရဲ့ ပိုင်ဆိုင်မှုတွေကို ထုတ်ဖော် ကြေညာဖို့၊ နည်းပညာအသစ်တွေနဲ့ အုပ်ချုပ်မှု ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်တွေကို ပိုမိုဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် အဂတိလိုက်စားနိုင်မှု အခွင့်အလမ်းကို နည်းပါးအောင် ဆောင်ရွက်ဖို့ စတဲ့ အစီအစဉ်တွေလည်း ထည့်သွင်းဆောင်ရွက်ထားပါတယ်” လို့ ရှင်းပြပါတယ်။

“အဂတိ လိုက်စားခြင်းဟာ လူအနည်းငယ်ရဲ့ အကျိုးကို အများအကျိုးအထက်မှာ ထားရှိခြင်း ဖြစ်တာကြောင့် ဒီမိုကရေစီရဲ့ ဗဟိုမူဖြစ်တဲ့ ပြည်သူ့ကို ကိုယ်စားပြုတဲ့ အုပ်ချုပ်ရေးကို ထိပါးစေပါတယ်” လို့ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က ထောက်ပြပါတယ်။

နေသွင်ညိုကီး